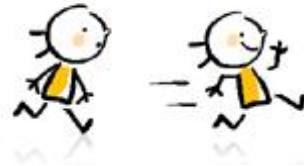

การฟัง การเรียน และการพูด

Listen Learn & Talk

ดร.มลิวัลย์ ธรรมแสง

การฟัง การเรียน และการพูด

เป็นโปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพทางการฟัง
การเข้าใจและใช้ภาษาของเด็กที่บกพร่อง
ทางการได้ยิน

สำหรับใครใช้

- พ่อแม่
- ครู

พัฒนาการของการฟังและภาษา ใช้สำหรับเด็กอายุเท่าไร

- แรกเกิดถึง 6 ปี
- โดยแยกเป็น 3 ช่วงอายุ
 1. 0 – 15 เดือน (0 – 1.3 ปี)
 2. 16 – 30 เดือน (1.4 – 2.5 ปี)
 3. 16 เดือน ถึงวัยเรียน (2.6 ปี – เข้าเรียน 6 ปี)

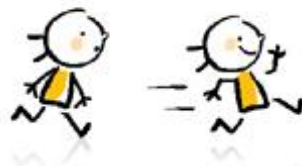

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยอะไรบ้าง

- ก) ทฤษฎีการเสริมสร้างสมรรถภาพทางการได้ยิน
- ข) การฝึกปฏิบัติในการเสริมสร้างสมรรถภาพทางการได้ยิน
- ค) ภาคผนวก
- ง) ดีวีดี 1 แผ่น

ก. ทฤษฎีการเสริมสร้าง
สมรรถภาพทางการได้ยิน

หลักการของการเรียนรู้ในการฟัง (หน้า 15-18)

1. การประเมินตั้งแต่อายุน้อย การใส่เครื่องช่วยฟัง และ / หรือ เครื่องประสาทหูเทียมที่มีคุณภาพ
2. การบริหารจัดการด้านโสตสัมผัสวิทยาอย่างต่อเนื่องเป็นเรื่องสำคัญ เช่น การประเมิน การปรับเครื่อง

3. พ่อแม่และนักวิชาชีพเป็นหุ้นส่วนกัน ไม่ใช่เป็นงานของครูแต่ฝ่ายเดียว
4. การประเมินวินิจฉัยอย่างสม่ำเสมอ การเรียนการสอนต้องมีการประเมินทุกครั้ง ต้องรู้ว่าเด็กจะพัฒนาทักษะอะไร มีกำหนดเวลาเป็นช่วงๆ

5. พัฒนาการของการฟังที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง
6. ต้องตั้งความคาดหวังเฉพาะในเรื่องศักยภาพของเด็กไว้ให้สูง
7. ปฏิบัติการที่มีความหมายเป็นเรื่องสำคัญ

8. การฟังควรจะเป็นเรื่องสนุก
9. ภาษาพูดต้องชัดเจน และต้องอยู่ในระยะที่เด็กจะได้ยิน
10. ต้องให้เด็กได้ฟังก่อน ตามธรรมชาติของการเรียนภาษา ฟัง พูด อ่าน เขียน

11. การบูรณาการการฟังเข้ากับกิจกรรมประจำวัน
12. ความพยายามในการสื่อสารควรจะได้รับ
การรับฟังและสนับสนุนการเสริมแรง

13. พ่อแม่ควรเตรียมลูกให้ได้พบกับความสำเร็จ
ตามลำดับ

- ฟัง
- ภาษา
- พูด
- คิด/สร้างความเข้าใจ/ความคิด

“ทำให้การเรียนรู้การฟังเป็นเรื่องสนุก”

มีการเล่น ทำทาย มีรางวัล

การบำบัดที่เน้นครอบครัวเป็นฐาน / เป็นสำคัญ
(หน้า 19-24)

ทำไมต้องให้ความสำคัญกับพ่อแม่

พ่อแม่ควรทำอย่างไร

- การสังเกต
- การมีส่วนร่วม
- การฝึกปฏิบัติ

สิ่งที่พ่อแม่ควรรู้

1. ต้องรู้จักเครื่องช่วยฟัง/ประสาทหูเทียมและอุปกรณ์อื่นๆที่เด็กจะต้องใช้
2. การให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ลูกสนใจที่จะสนทนาพูดคุยกับลูก

3. สนใจที่จะเรียนรู้เทคนิคในการสอนลูกให้ใช้ทักษะการฟังและฝึกปฏิบัติจริงกับลูกให้สนุกสนานและเป็นธรรมชาติ
4. ศึกษาขั้นตอนต่างๆ ของการพัฒนาภาษา การพูด และการพัฒนาสติปัญญาให้ลูก

5. ต้องเข้าใจขั้นตอนของการที่เด็กจะพูดได้ การฟังและความเข้าใจภาษาต้องมาก่อนการพูดเสมอ
6. การเข้าใจว่าการเล่นเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเด็กทุกคน
7. การให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆนอกบ้านบ้างเป็นเรื่องสำคัญ

8. พ่อแม่ต้องมีส่วนร่วมช่วยตั้งเป้าหมายในการเรียน การบันทึกความก้าวหน้าของเด็กเป็นเรื่องสำคัญ
9. พัฒนาเทคนิคที่เหมาะสมในการบริหารจัดการพฤติกรรม **มีวินัยสม่ำเสมอ**

พ่อแม่จะร่วมมือกับครูได้อย่างไร (หน้า 23)

1. ให้ข้อมูลสิ่งที่เด็กสนใจ และเหตุการณ์ที่บ้าน
2. ช่วยแปลภาษาของเด็กที่พยายามจะสื่อสารกับครูหรือผู้อื่น
3. เป็นต้นแบบให้เด็กในเวลาที่มาเรียน

4. รายงานพัฒนาการของเด็กที่บ้าน
5. บอกให้ครูทราบเกี่ยวกับประเด็นทางวัฒนธรรมของที่บ้าน เช่น เด็กที่นับถือศาสนาต่างกัน

แนวทางในการพัฒนาทักษะในการฟัง (หน้า 25-39)

1. ต้องแน่ใจว่าเด็กใส่เครื่องช่วยฟัง / ประสาทหูเทียมตลอดวันทุกวัน
2. พูดยุติให้ใกล้ไมโครโฟนของเครื่องช่วยการได้ยินให้มากที่สุด

3. จัดสภาพแวดล้อมให้เงียบ
4. การใช้เสียงคล้ายเสียงร้องเพลง
5. การสบตา
6. สร้างความสนใจร่วมกัน
7. พูดถึงกิจวัตรประจำวัน

8. ผลัดกันเล่น
9. เวลาเรียกเด็กให้เรียกชื่อไม่ควรใช้การสะกิด
10. การแนะนำให้เด็กฟัง
11. ให้เด็กได้ฟังก่อน
12. ใช้การฟังเพียงอย่างเดียว
13. ใช้เทคนิคการเน้นเสียง

14. ฝึกให้ตื่นตัวต่อเสียงที่ได้ยินหรือหาทิศทางของเสียงที่ได้ยิน

15. เทคนิคการให้พูดทีละคน

16. เทคนิคการใช้การพูดซ้ำ

17. ใช้วลีหรือประโยคง่ายๆ

18. เรียกชื่อสิ่งของต่างๆ ด้วยชื่อจริง

19. กระตุ้นให้พูด

20. คงความสนใจของเด็กไว้ให้ได้

21. ใช้สิ่งเร้าที่เป็นเสียง / ตอบสนองต่อเสียงที่เกิดขึ้น

22. เทคนิคการใช้ผู้ใหญ่ 2 คน เป็นต้นแบบในการสนทนา

23. สอนให้สนุก
24. ให้แรงเสริมทางบวก
25. เทคนิคการเว้นระยะการพูด (ให้เติมคำ)
26. ใช้การรอ
27. เป็นต้นแบบภาษาที่ถูกต้อง

28. ส่งเสริมการพูดตามขั้นตอนของภาษา
29. ขยายและต่อยอดภาษา
30. เพิ่มคำศัพท์
31. เรียบเรียงคำพูดใหม่ เพื่อช่วยให้เข้าใจมากขึ้น
32. ใช้คำถาม
33. ใช้การเติมคำจากการได้ยินให้สมบูรณ์

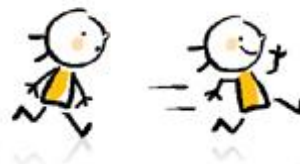
34. ใช้เสียงตามธรรมชาติ
35. ปล่อยให้เด็กคิด
36. ฝึกนิสัยการฟังคำสั่งครั้งเดียว
37. อธิบายให้ชัดเจน

ตารางบูรณาการของพัฒนาการ

(หน้า 40-59)

(ตัวอย่างพัฒนาการทางภาษา อายุ 4-6 เดือน)

พัฒนาการทางภาษาของ เด็กอายุ 4 – 6 เดือน (หน้า 43)

การฟัง(การได้ยิน)	การรับภาษา	การส่งภาษา	การพูด	ความรู้ความเข้าใจ	การสื่อสารทางสังคม(เชิงปฏิบัติ)
<ol style="list-style-type: none"> 1. เด็กเริ่มมีความหมาย 2. เริ่มฟังอย่างฉลาดมากขึ้น / เก่งขึ้น 3. เริ่มจะเชื่อมความหมายเข้ากับเสียง เช่น ตอบสนองต่อชื่อของตัวเองได้บ้าง 4. ตอบสนองต่อเสียงที่เปลี่ยนระดับ 5. เริ่มมองหาที่มาของเสียงได้ถูกต้อง 6. ฟังเสียงของตัวเอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. หันศีรษะหาที่มา ของเสียง และกรอคอขยับๆ 2. บางครั้งตอบสนองต่อเสียงชื่อตัวเองได้ 3. แยกเสียงโกธ / ตุ๊กกับเสียงที่เป็นมิตรได้ เช่น ร้องให้ถ้าได้ยินเสียงตุ๊ก 4. ส่วนใหญ่จะหยุดร้องให้ถ้าได้ยินเสียง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ออกเสียงเมื่อต้องการอะไร 2. ออกเสียงเมื่อได้ยิน 3. เสียงร้องเพลงเป่าน้ำลาย / ออกเสียงตุ๊ก / ตะโกน 4. มีเสียงพูดจะออกเสียงตาม 5. เริ่มออกเสียงได้หลายแบบเพื่อแสดงว่ามีความสุขและไม่สบาย 6. ออกเสียงเมื่ออยู่คนเดียวหรืออยู่กับคนอื่น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. หัวเราะ 2. เล่นน้ำลาย / เป่า 3. ทำเสียงตุ๊ก 4. ตะโกน 5. เริ่มเปลี่ยนความยาวระดับเสียงและความดัง (ลักษณะของเสียง) 6. ใช้สระ [อา] เช่น ตา 7. ผลัดเสียงที่เป็นเสียงพยัญชนะเสียงเสียดแทรกเสียงนาสิก [ม] 8. เล่นทำเสียงต่างๆ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มองที่สิ่งของแล้วเอื้อมมือคว้า 2. เริ่มเรียนรู้เรื่องเหตุและผล เช่น ของเล่นที่มีเสียง เช่น กลอง ปี่องเป็ง 3. เริ่มจำคนคุ้นเคยได้ 4. หีบของใส่ปาก 	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนทนาได้ 2. ชอบการเล่นที่ผู้ใหญ่เหวี่ยง หมอน 3. เริ่มทำเสียงหลายแบบเมื่อต้องการของที่แตกต่างกัน 4. ทำหน้าตาเลียนแบบ 5. เริ่มออกเสียงเพื่อเรียกร้องความสนใจ และเริ่มเข้าใจการผลัดกันออกเสียง เช่น เมื่อผู้ใหญ่ยื่นอกให้ทำอะไรจะ สามารถออกเสียงตอบสนองได้

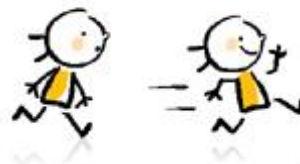
ถ้าอยากรู้ว่าเราควรจะสอนให้เด็กพูดเสียงอะไรก่อน
(ความยาก/ง่าย) ในการเปล่งเสียงพูด

- เสียงในการพูดภาษาอังกฤษ (หน้า 60)
- เกณฑ์ในการพิจารณาการพูดไม่ชัด (ในภาษาไทย)
(หน้า 61)

ข. การฝึกปฏิบัติในการเสริมสร้าง
สมรรถภาพทางการได้ยิน

ขั้นตอนของการฟังเด็กทุกคนจะพัฒนา
ตามขั้นตอนนี้ (หน้า 67-68)

การตระหนักรู้ว่ามีเสียง

การเชื่อมความหมายเข้ากับเสียง

การเลียนเสียงและการเพิ่มภาษา

การเข้าใจจากการได้ยิน

ทักษะทางการฟังระดับสูง

ขั้นตอนของการฟัง (ขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 8) (หน้า 69-76)

ขั้นที่ 1 – การตระหนักรู้ว่ามีเสียง (มี 8 ข้อย่อย)

ขั้นที่ 2 – เสียงมีความหมาย (6 ข้อ)

ขั้นที่ 3 – การฟังในระยะเริ่มต้น ↔ วงจร

การสนทนา (15 ข้อ)

ขั้นที่ 4 – การจำแนก (31 ข้อ)

ชั้นที่ 5 – ทักษะของการบอกแหล่งที่เกิดของเสียง
(8 ข้อ)

ชั้นที่ 6 – ความสามารถในการฟัง จากระยะทาง
และทิศทางต่างๆ (7 ข้อ)

ชั้นที่ 7 – การฟังโดยมีเสียงรบกวน (6 ข้อ)

ชั้นที่ 8 – การจำจากการฟัง และการเรียงลำดับ (37 ข้อ)

การพูดอ้อแอ้ของเด็กทารก (พัฒนาการของภาษาพูด
ของเด็กอายุ 0 ถึง 15 เดือน) (หน้า 77-97)

- เริ่มต้นที่ที่รู้ปัญหา
- ความผูกพันระหว่างพ่อแม่กับทารก **การให้เด็กฟังเพลง**
- ในสิ่งแวดล้อมที่เงียบ **สภาพที่เหมาะสมในการฟัง**
- การตระหนักรู้ทิศทางของเสียง **สอนให้รู้ว่าเสียง**

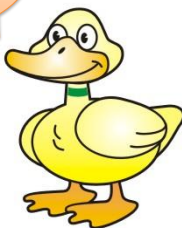
มาจากทางไหน

- การผลัดกันพูด **วิธีการพูดให้เด็กฟัง**
- การใช้เสียงที่เป็นสัญลักษณ์ของสิ่งต่างๆ (หน้า 96)

ก้าบ ก้าบ

มอ มอ

- ง่ายๆ (หน้า 97)
- การกระตุ้นการฟัง / การตอบสนองต่อเสียง
- การจำจากการฟัง - การเลือกหัวข้อ

การพูดของเด็กเล็ก (พัฒนาการของภาษาพูดของเด็ก
อายุ 16 ถึง 30 เดือน) (1.4 ปี – 2.5 ปี) (หน้า 98-119)

1. ช่วงเวลาเล่นของเด็ก สอนภาษาเวลาเล่นกับตุ๊ก (หน้า 99)
2. การจำจากการฟัง คำสั่งง่ายๆ
3. กิจกรรมประจำวัน พูดยุยเวลาเด็กทำกิจกรรม กิน แต่งตัว เล่น

4. สิ่งเร้าทางการได้ยิน / การตอบสนอง เพลง Happy Birthday

5. การฟังในระยะไกลขึ้น
6. การจำจากการฟัง - การเลือกหัวข้อ (หน้า 105)
7. การอ่านหนังสือด้วยกัน (หน้า 105-106)

หน้า 109-119 เป็นแนวคิดในการเพิ่มภาษาให้กับเด็กเล็ก

เด็กนักคุย

(พัฒนาการของภาษาพูดของเด็กอายุ 31 เดือน(2.5 ปี) ถึงวัยเรียน)

(หน้า 120-142)

1. การขยายภาษา เด็กอยากรู้อยากเห็น
2. ผู้ช่วยตัวน้อย เด็กชอบช่วยพ่อแม่ทำงาน
3. เวลาเล่น เด็กจะให้ความสนใจ
4. การพูด เพิ่มรูปแบบการใช้ภาษาพูด

กิจกรรมที่ครูสอนที่คลินิก และควรนำไปฝึกต่อที่บ้าน

1. การจำจากการฟัง (หน้า 125)
2. การเรียงลำดับจากการฟัง อะไรเกิดขึ้นก่อน/หลัง
3. ประสบการณ์ต่างๆ นอกบ้าน สถานที่ที่จะเพิ่มภาษา

4. ทักษะการฟังในระดับสูงขึ้น การฝึกในที่เงียบ
ที่มีเสียงรบกวน ฟังโทรศัพท์
5. การสนทนา คนคุ้นเคย – คนแปลกหน้า
แนวคิด/ข้อเสนอแนะ (หน้า 131-142)
(จะสอน/เรียนอะไร)

ค. การฟัง การเรียน และการพูด

ภาคผนวก

- เกณฑ์ของการพัฒนาและเครื่องมือในการประเมินผล
- อภิธานศัพท์ คำศัพท์ - ความหมาย
- บรรณานุกรม และเอกสารอ้างอิง

ง. แผ่นดีวีดี

มีคำบรรยายภาษาไทย

ນ້າຍ ບາຍ

